32000L0056

21.9.2000 URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI L 237/45

DIREKTIVA KOMISIJE 2000/56/ES

z dne 14. septembra 2000

o spremembi Direktive Sveta 91/439/EGS o vozniških dovoljenjih

(Besedilo velja za EGP)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Direktive Sveta 91/439/EGS z dne 29. julija 1991 o vozniških dovoljenjih ([1]), nazadnje spremenjene z Direktivo 97/26/ES ([2]), in zlasti člena 7(a)(2) Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Seznam usklajenih kod Skupnosti, kakor so opisane v Prilogah I in Ia k Direktivi 91/439/EGS, je treba prilagoditi.

(2) Seznam usklajenih kod Skupnosti zahteva nadaljnjo specifikacijo zaradi znanstvenega in tehničnega napredka na tem področju in dodatnih praktičnih izkušenj, pridobljenih z ustreznimi prilagoditvami.

(3) Minimalne zahteve za vozniške izpite, določene v Prilogi II k Direktivi 91/439/EGS, morajo biti pregledane zaradi znanstvenega in tehničnega napredka na tem področju.

(4) Pregled Priloge II je potreben za nadaljnjo uskladitev vozniških izpitov v Skupnosti in uskladitev izpitnih zahtev s potrebami dnevnega prometa. Za izboljšanje nadaljnje uskladitve je treba sprejeti ocenjevalna merila za praktični preskus.

(5) Pregled Priloge II je usmerjen neposredno k izboljšanju cestnoprometne varnosti. Zato je treba minimalne zahteve za teoretični in praktični preskus ustrezno zvišati.

(6) Ukrepi, predvideni s to direktivo, so v skladu z mnenjem Odbora za vozniška dovoljenja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Direktiva 91/439/EGS se spremeni:

1. Prilogi I in Ia se spremenita, kakor je določeno v Prilogi I k tej direktivi.

2. Priloga II se nadomesti z besedilom v Prilogi II k tej direktivi.

Člen 2

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 30. septembra 2003. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 14. septembra 2000

Za Komisijo

Loyola DE PALACIO

Podpredsednica

([1]) UL L 237, 24.8.1991, str. 1.
([2]) UL L 150, 7.6.1997, str. 41.

PRILOGA I

V točki (2) Priloge I v zvezi s stranjo 4 vozniškega dovoljenja in v točki (2) Priloge Ia v zvezi s stranjo 2 vozniškega dovoljenja se prva alinea točke (a)(12) nadomesti:

„— kode 01 do 99: usklajene kode Skupnosti

VOZNIK (zdravstveni razlogi)

01. Korekcija in/ali zaščita vida

01.01 Očala

01.02 Kontaktna(-e) leča(-e)

01.03 Zaščitno steklo

01.04 Mlečne leče

01.05 Pokrivalo za oko

01.06 Očala ali kontaktne leče

02. Slušni aparat/aparat za sporazumevanje

02.01 Slušni aparat za eno uho

02.02 Slušni aparat za obe ušesi

03. Proteza/ortoza za ude

03.01 Proteza/ortoza za zgornji ud

03.02 Proteza/ortoza za spodnji ud

05. Omejena raba (obvezna raba podkode; vožnja ob upoštevanju omejitev zaradi zdravstvenih razlogov)

05.01 Omejeno na dnevno vožnjo (na primer: eno uro po sončnem vzhodu in eno uro pred sončnim zahodom)

05.02 Omejeno na vožnjo znotraj premera … km od imetnikovega bivališča ali samo znotraj mesta/regije …

05.03 Vožnja brez potnikov

05.04 Omejeno na vožnjo s hitrostjo, ki ne presega … km/h

05.05 Vožnja, dovoljena samo s sovoznikom, ki je imetnik vozniškega dovoljenja

05.06 Brez priklopniškega vozila

05.07 Vožnja po avtocestah prepovedana

05.08 Nič alkohola

PRILAGODITVE NA VOZILU

10. Prilagojen prenos moči

10.01 Ročni prenos moči

10.02 Avtomatski prenos moči

10.03 Električno vodeni prenos moči

10.04 Prilagojena prestavna ročica

10.05 Brez pomožnega menjalnika

15. Prilagojena sklopka

15.01 Prilagojena stopalka sklopke

15.02 Ročna sklopka

15.03 Avtomatska sklopka

15.04 Pregrada pred/zložljivo/ločeno stopalko sklopke

20. Prilagojeni sistemi zaviranja

20.01 Prilagojena stopalka zavore

20.02 Povečana stopalka zavore

20.03 Stopalka zavore, primerna za uporabo z levo nogo

20.04 Stopalka zavore za zaviranje s podplatom

20.05 Nagnjena stopalka zavore

20.06 Ročna (prilagojena) delovna zavora

20.07 Maksimalna raba ojačane delovne zavore

20.08 Maksimalna raba zavore v sili, integrirane v delovni zavori

20.09 Prilagojena ročna zavora

20.10 Električno vodena ročna zavora

20.11 (Prilagojena) nožno vodena ročna zavora

20.12 Pregrada pred/zložljivo/ločeno stopalko zavore

20.13 Zavora, prilagojena za uporabo s kolenom

20.14 Električno vodena delovna zavora

25. Prilagojeni sistemi pospeševanja

25.01 Prilagojena stopalka za plin

25.02 Stopalka za plin, prilagojena za uporabo s podplatom

25.03 Nagnjena stopalka za plin

25.04 Ročna stopalka za plin

25.05 Stopalka za plin pri kolenu

25.06 Servo stopalka za plin (elektronska, pnevmatska itd.)

25.07 Stopalka za plin na levi od stopalke zavore

25.08 Stopalka za plin na levi

25.09 Pregrada pred/zložljivo/ločeno stopalko za plin

30. Prilagojena kombinirana sistema zaviranja in pospeševanja

30.01 Vzporedne stopalke

30.02 Stopalke na (ali skoraj na) isti ravni

30.03 Stopalka za plin in drsna zavora

30.04 Stopalka za plin in drsna zavora ter ortoza

30.05 Zložljiva/ločena stopalka za plin in stopalka zavore

30.06 Dvignjeni pod

30.07 Pregrada na strani stopalke zavore

30.08 Pregrada za protezo na strani stopalke zavore

30.09 Pregrada pred stopalkama za plin in zaviranje

30.10 Podpora za peto/nogo

30.11 Električno vodena stopalka za plin in zavoro

35. Prilagojena upravljalna garnitura

(stikala za luči, brisalci/posoda s tekočino za pranje stekel, smerni kazalci itd.)

35.01 Upravljalne naprave, ki delujejo brez negativnega vpliva na krmiljenje in ravnanje

35.02 Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti volana in pripomočkov (bunka, vilice itd.)

35.03 Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti volana in pripomočkov (bunka, vilice itd.) z levo roko

35.04 Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti volana in pripomočkov (bunka, vilice itd.) z desno roko

35.05 Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti volana in pripomočkov (bunka, vilice itd.) ter kombiniranih mehanizmov pospeševanja in zaviranja

40. Prilagojeno krmiljenje

40.01 Standardno podprto krmiljenje

40.02 Ojačano podprto krmiljenje

40.03 Krmiljenje s sistemom zaščite

40.04 Podaljšani volanski drog

40.05 Prilagojeni volan (večji in/ali debelejši del volana, zmanjšan premer volana itd.)

40.06 Nagnjeni volan

40.07 Navpični volan

40.08 Vodoravni volan

40.09 Vožnja z nogo

40.10 Alternativno prilagojeno krmiljenje (s krmilno ročico itd.)

40.11 Bunka na volanu

40.12 Ortoza za roko na volanu

40.13 Z ortozo tenodezo

42. Prilagojeno(-a) vzvratno(-a) ogledalo(-a)

42.01 Zunanje (levo ali) desno vzvratno ogledalo

42.02 Zunanje vzvratno ogledalo, nameščeno na krilu vrat

42.03 Dodatno notranje vzvratno ogledalo, ki omogoča pregled nad prometom

42.04 Panoramsko notranje vzvratno ogledalo

42.05 Vzvratno ogledalo slepega kota

42.06 Električno upravljano(-a) zunanje(-a) vzvratno(-a) ogledalo(-a)

43. Prilagojen voznikov sedež

43.01 Voznikov sedež na višini, ki omogoča dober pregled, in v normalni razdalji od volana in stopalke

43.02 Voznikov sedež, prilagojen obliki telesa

43.03 Voznikov sedež s stransko podporo za dobro stabilnost pri sedenju

43.04 Voznikov sedež z naslonjali za roke

43.05 Podaljšanje drsnega voznikovega sedeža

43.06 Prilagoditev varnostnega pasu

43.07 Poseben varnostni pas

44. Prilagoditve za motorna kolesa (obvezna raba podkode)

44.01 Enojno vodena zavora

44.02 (Prilagojena) ročno vodena zavora (sprednje kolo)

44.03 (Prilagojena) nožno vodena zavora (zadnje kolo)

44.04 (Prilagojena) ročica za plin

44.05 (Prilagojen) ročni prenos moči in ročna sklopka

44.06 (Prilagojeno(-a)) vzvratno(-a) ogledalo(-a)

44.07 (Prilagojeni) ukazi (smerni kazalci, zavorna luč…)

44.08 Višina sedeža, ki vozniku omogoča, da ima med sedenjem sočasno obe nogi na cesti

45. Samo motorno kolo z bočno prikolico

50. Omejeno na posebno vozilo/številko šasije (identifikacijska številka vozila, IŠV)

51. Omejeno na posebno vozilo/registrsko tablico (registrska številka vozila, RŠV)

UPRAVNE ZADEVE

70. Zamenjava vozniškega dovoljenja št. …, ki ga je izdal … (razlikovalni znak ECE v primeru tretje države; npr. 70.0123456789.NL)

71. Dvojnik vozniškega dovoljenja št. … (razlikovalni znak ECE v primeru tretje države, npr. 71.987654321.HR)

72. Omejeno na vozila kategorije A z največjo prostornino valja 125 cc in največjo močjo 11 KW (A1)

73. Omejeno na vozila kategorije B za motorne tricikle ali štiricikle (B1)

74. Omejeno na vozila kategorije C, katerih največja dovoljena masa ne presega 7 500 kg (C1)

75. Omejeno na vozila kategorije D z največ 16 sedeži, brez voznikovega sedeža (D1)

76. Omejeno na vozila kategorije C, katerih največja dovoljena masa ne presega 7 500 kg (C1), s priklopnikom, katerega največja dovoljena masa presega 750 kg, če največja dovoljena masa tako sestavljene skupine vozil ne presega 12 000 kg in če največja dovoljena masa priklopnika ne presega mase nenatovorjenega vlečnega vozila (C1+E)

77. Omejeno na vozila kategorije D z največ 16 potniškimi sedeži, brez voznikovega sedeža (D1), s priklopnikom, katerega največja dovoljena masa presega 750 kg, če (a) največja dovoljena masa tako sestavljene skupine vozil ne presega 12 000 kg in največja dovoljena masa priklopnika ne presega mase vlečnega nenatovorjenega vozila in (b) se priklopnik ne uporablja za prevoz potnikov (D1+E)

78. Omejeno na vozila z avtomatskim prenosom moči

    (Direktiva 91/439/EGS, Priloga II, 8.1.1, §2)

79. (…) Omejeno na vozila, ki so v okviru uporabe člena 10(1) Direktive v skladu s specifikacijami, navedenimi v oklepajih

    90.01: na levo

    90.02: na desno

    90.03: levo

    90.04: desno

    90.05: roka

    90.06: noga

    90.07: uporaben“

PRILOGA II

„PRILOGA II

I. **MINIMALNE ZAHTEVE ZA VOZNIŠKE IZPITE**

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da imajo kandidati za vozniška dovoljenja znanje in spretnosti ter pokažejo vedenje, potrebno za vožnjo motornega vozila. V ta namen so preskusi sestavljeni iz:

— teoretičnega preskusa, in nato

— preskusa spretnosti in vedenja.

Pogoji, pod katerimi potekajo preskusi, so navedeni spodaj.

A. TEORETIČNI PRESKUS

1. **Oblika**

Izbrana oblika mora pokazati, da ima kandidat potrebno znanje predmetov, naštetih v točkah 2 do 4.

Vsak kandidat za vozniško dovoljenje v eni kategoriji, ki je opravil teoretični preskus za dovoljenje v drugi kategoriji, se lahko izvzame iz skupnih določb točk 2 do 4.

2. **Vsebina teoretičnega preskusa za vse kategorije vozil**

2.1 O vsaki od točk, naštetih spodaj, je treba postaviti vprašanje, vsebina in oblika vprašanj je prepuščena presoji vsake države članice:

2.1.1 cestnoprometni predpisi:

— zlasti o prometnih znakih, označbah in signalih, prednostih v cestnem prometu in omejitvah hitrosti;

2.1.2 voznik:

— pomen pazljivosti in vedenja do drugih udeležencev v cestnem prometu,

— zaznavanje, presoja in odločanje, zlasti reakcijski čas, pa tudi spremembe v vedenju voznika pod vplivom alkohola, mamil in zdravil, duševnega stanja in utrujenosti;

2.1.3 cesta:

— najpomembnejša načela glede spoštovanja varnostne razdalje med vozili, zavornih razdalj in sposobnosti oprijemanja cestišča v različnih vremenskih razmerah in razmerah na cesti,

— dejavniki tveganja pri vožnji v različnih razmerah na cesti, še zlasti, ker se spreminjajo z vremenom in so podnevi ali ponoči različni,

— lastnosti različnih vrst cest in povezane predpisane zahteve;

2.1.4 drugi udeleženci v cestnem prometu:

— posebni dejavniki tveganja, povezani s pomanjkanjem izkušenj drugih udeležencev v cestnem prometu, in najbolj občutljive kategorije udeležencev, kakor so otroci, pešci, kolesarji in ljudje z zmanjšano gibljivostjo,

— tveganja pri premikanju in vožnji različnih vrst vozil in zaradi različnih voznih lastnosti njihovih voznikov;

2.1.5 splošna pravila in predpisi ter druge zadeve:

— pravila o upravnih dokumentih, potrebnih za rabo vozil,

— splošna pravila za ravnanje voznika ob nesreči (postavitev varnostnih naprav in sprožitev alarma) in ukrepi, ki jih lahko po potrebi sprejme, da pomaga žrtvam prometne nesreče,

— varnostni dejavniki glede vozila, prevažanja tovora in oseb;

2.1.6 potrebni varnostni ukrepi pri izstopanju iz vozila;

2.1.7 mehanični vidiki v zvezi s prometno varnostjo; kandidati morajo biti sposobni prepoznati najpogostejše napake, zlasti pri krmiljenju, vzmetenju in zavornem sistemu, pnevmatikah, lučeh in smernih kazalcih, odsevnikih, vzvratnih ogledalih, vetrobranskem steklu in brisalcih, izpušnem sistemu, varnostnih pasovih in zvočnih opozorilnih napravah;

2.1.8 varnostna oprema vozila in zlasti uporaba varnostnih pasov, naslonjal za glavo in varnostna oprema za otroka;

2.1.9 pravila za uporabo vozila v odnosu do okolja (ustrezna uporaba zvočnih opozorilnih naprav, zmerna poraba goriva, omejitev emisij onesnaževalcev okolja itd.).

3. **Posebne določbe za kategoriji A in A1**

3.1 Obvezno preverjanje splošnega znanja o:

3.1.1 uporabi zaščitnih potrebščin, kakor so rokavice, škornji, oblačila in zaščitna čelada;

3.1.2 vidnosti voznikov motornih koles za druge udeležence v cestnem prometu;

3.1.3 dejavnikih tveganja, povezanih z različnimi razmerami na cesti, kakor so določeni zgoraj, s posvečanjem posebne pozornosti spolzkim delom, kakor so pokrovi jaškov, označbe na cesti, kakor so črte in puščice, tiri tramvaja;

3.1.4 mehaničnih vidikih v zvezi s prometno varnostjo, kakor je določena zgoraj, s posvečanjem posebne pozornosti stikalu za ustavitev v sili, nivoju olja in verigi.

4. **Posebne določbe za kategorije C, C+E, C1, C1+E, D, D+E, D1 in D1+E**

4.1 Obvezno preverjanje splošnega znanja o:

4.1.1 pravilih o urah vožnje in počitkih, kakor so opredeljena z Uredbo Sveta (EGS) št. 3820/85 ([1]); uporabi tahografa, kakor je opredeljena z Uredbo Sveta (EGS) št. 3821/85 ([2]);

4.1.2 pravilih glede vrst zadevnega prevoza: blaga ali potnikov;

4.1.3 dokumentih o vozilu in prevoznih dokumentih, potrebnih za nacionalni in mednarodni prevoz blaga in potnikov;

4.1.4 ravnanju ob nesreči; znanju o ukrepih, ki jih je treba sprejeti po nesreči ali podobnem dogodku, vključno z ukrepanjem v sili, kakor sta evakuacija potnikov in osnovno znanje prve pomoči;

4.1.5 varnostnih ukrepih pri odstranjevanju in zamenjavi koles;

4.1.6 pravilih o teži in dimenzijah vozil; pravilih o napravah za omejevanje hitrosti;

4.1.7 oviranju vidnega polja zaradi lastnosti njihovih vozil;

4.1.8 branju avtomobilske karte, načrtovanju poti, vključno z uporabo elektronskih navigacijskih sistemov (neobvezno);

4.1.9 varnostnih dejavnikih, povezanih z natovarjanjem vozil: nadzor tovora (natovarjanje in pričvrstitev), težave z različnimi vrstami tovora (npr. tekočine, viseči tovori …), natovarjanje in raztovarjanje blaga ter uporaba opreme za natovarjanje (samo kategorije C, C+E, C1, C1+E);

4.1.10 voznikovi odgovornosti pri prevozu potnikov; udobju in varnosti potnikov; prevozu otrok; potrebnem pregledu pred začetkom vožnje; vse vrste avtobusov naj bodo del teoretičnega preskusa (avtobusi javnih služb in potovalni avtobusi, avtobusi s posebnimi dimenzijami …) (samo kategorije D, D+E, D1, D1+E);

4.2 obvezno preverjanje splošnega znanja o naslednjih dodatnih določbah za kategorije C, C+E, D in D+E:

4.2.1 načelih konstrukcije in delovanja: motorjev z notranjim zgorevanjem, tekočin (npr. motorno olje, hladilna tekočina, pomivalna tekočina), sistema goriva, električnega sistema, sistema vžiga, prenosa moči (sklopka, menjalnik itd.);

4.2.2 podmazovanju in zaščiti pred zmrzovanjem;

4.2.3 načelih konstrukcije, nameščanja in pravilne uporabe pnevmatik ter njihovega vzdrževanja;

4.2.4 načelih vrst, delovanja, glavnih delov, povezave, uporabe in dnevnega vzdrževanja zavorne opreme in regulatorja hitrosti ter uporabe sistema proti blokiranju koles;

4.2.5 načelih vrst, delovanja, glavnih delov, povezave, uporabe in dnevnega vzdrževanja sistemov sklopk (samo kategorije C+E, D+E);

4.2.6 metodah za določanje vzrokov okvar;

4.2.7 preventivnem vzdrževanju vozil in potrebnih tekočih popravilih;

4.2.8 voznikovi odgovornosti glede prevzema, prevoza in dobave blaga v skladu z dogovorjenimi pogoji (samo kategorije C, C+E).

([1]) UL L 237, 24.8.1991, str. 1.
([2]) UL L 150, 7.6.1997, str. 41.

B. PRESKUS SPRETNOSTI IN VEDENJA

5. **Vozilo in njegova oprema**

5.1 Za vožnjo vozila z ročnim prenosom moči je treba opraviti preskus kandidatove spretnosti in vedenja na vozilu z ročnim prenosom moči.

Če kandidat opravlja preskus spretnosti in vedenja na vozilu z avtomatskim prenosom moči, se to navede v vsakem dovoljenju, izdanem na podlagi takšnega preskusa. Dovoljenja s takšno navedbo se uporabljajo samo za vožnjo vozil z avtomatskim prenosom moči.

‚Vozilo z avtomatskim prenosom moči' pomeni vozilo, pri katerem se prestavno razmerje med motorjem in kolesi lahko spremeni le z uporabo stopalke za plin ali zavor.

5.2 Vozila, uporabljena pri preskusih spretnosti in vedenja, izpolnjujejo spodaj navedena minimalna merila. Države članice lahko ta merila poostrijo ali dodajo druga.

Kategorija A:

— postopni dostop (prva klavzula prve alinee člena 6(1)(b)): motorno kolo brez prikolice z delovno prostornino nad 120 cm^3, ki lahko doseže hitrost najmanj 100 km/h;

— neposredni dostop (druga klavzula prve alinee člena 6(1)(b)): motorno kolo brez prikolice z močjo motorja najmanj 35 kW;

podkategorija A1:

motorno kolo brez prikolice z delovno prostornino najmanj 75 cm^3;

kategorija B:

štirikolesno vozilo kategorije B, ki lahko doseže hitrost najmanj 100 km/h;

kategorija B+E:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila kategorije B in priklopnika z najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 000 kg, ki lahko doseže najmanj 100 km/h in ne spada v kategorijo B; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je širok in visok vsaj toliko kakor motorno vozilo; zaprti del je lahko tudi malo ožji od motornega vozila, če je pogled nazaj mogoč le z uporabo zunanjih vzvratnih ogledal motornega vozila; priklopnik ima najmanj 800 kilogramov dejanske skupne mase;

podkategorija B1:

tricikel ali štiricikel na motorni pogon, ki lahko doseže hitrost najmanj 60 km/h;

kategorija C:

vozilo kategorije C z najvišjo dovoljeno maso najmanj 12 000 kilogramov, z dolžino najmanj osem metrov, širine najmanj 2,40 metra in ki lahko doseže najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles, z menjalnikom, ki ima najmanj osem prestavnih razmerij za vožnjo naprej in tahograf, kakor je opredeljeno z Uredbo (EGS) št. 3821/85; tovorni del je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kakor kabina; vozilo ima najmanj 10 000 kilogramov dejanske skupne mase;

kategorija C+E:

bodisi sestavljeno vozilo bodisi kombinacija testnega vozila kategorije C in priklopnika dolžine najmanj 7,5 m; sestavljeno vozilo in kombinacija imata najvišjo dovoljeno maso najmanj 20 000 kilogramov, dolžino najmanj 14 metrov in širino najmanj 2,4 m in lahko dosežeta najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles, z menjalnikom, ki ima najmanj osem prestavnih razmerij za vožnjo naprej in tahograf, kakor je opredeljeno z Uredbo (EGS) št. 3821/85; tovorni del je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kakor kabina; vozilo ima najmanj 15 000 kilogramov dejanske skupne mase;

podkategorija C1:

vozilo podkategorije C1 z najvišjo dovoljeno maso najmanj 4 000 kilogramov, z dolžino najmanj pet metrov in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljeno z Uredbo (EGS) št. 3821/85; tovorni del je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kakor kabina;

podkategorija C1+E:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila podkategorije C1 in priklopnika z najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 250 kilogramov; ta kombinacija je dolga najmanj osem metrov in lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kakor kabina; zaprti del je lahko malo manj širok od kabine, če je pogled nazaj mogoč le z uporabo zunanjih vzvratnih ogledal motornega vozila; priklopnik ima najmanj 800 kilogramov dejanske skupne mase;

kategorija D:

vozilo kategorije D z dolžino najmanj 10 metrov, s širino najmanj 2,40 m in ki lahko doseže najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljeno z Uredbo (EGS) št. 3821/85;

kategorija D+E:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila kategorije D in priklopnika z najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 250 kilogramov, s širino najmanj 2,4 m in ki lahko doseže najmanj 80 km/h; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj dva metra širok in dva metra visok; priklopnik ima najmanj 800 kilogramov dejanske skupne mase;

podkategorija D1:

vozilo podkategorije D1 z najvišjo dovoljeno maso najmanj 4 000 kilogramov, z dolžino najmanj pet metrov in ki lahko doseže najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljeno z Uredbo (EGS) št. 3821/85;

podkategorija D1+E:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila podkategorije D1 in priklopnika z najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 250 kilogramov in ki lahko doseže najmanj 80 km/h; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj dva metra širok in dva metra visok; priklopnik ima najmanj 800 kilogramov dejanske skupne mase;

testna vozila za kategorije B+E, C, C+E, C1, C1 +E, D, D+E, D1 in D1+E, ki niso v skladu z zgoraj navedenimi minimalnimi merili, ampak so bila v uporabi ob začetku ali pred začetkom veljavnosti te direktive Komisije, se po tem datumu še vedno lahko uporabljajo največ 10 let. Zahteve glede tovora, ki ga prevažajo ta vozila, lahko države članice uveljavijo najpozneje v desetih letih od začetka veljavnosti te direktive.

6. **Preskus spretnosti in vedenja, ki jih je treba preskusiti za kategoriji A in A1**

6.1 Priprava in tehnični pregled vozila ob upoštevanju prometne varnosti

Kandidati morajo pokazati, da so sposobni priprave na varno vožnjo, z izpolnitvijo naslednjih zahtev:

6.1.1 namestijo zaščitno opremo, kakor so rokavice, škornji, oblačila in zaščitna čelada;

6.1.2 naključno preverijo stanje pnevmatik, zavor, krmiljenja, stikala za ustavitev v sili (če obstaja), verig, nivoja olja, luči, odsevnikov, smernih kazalcev in zvočne opozorilne naprave.

6.2 Preskus posebnih manevrov ob upoštevanju prometne varnosti

6.2.1 postavitev motornega kolesa na stojalo in z njega ter premikanje brez pomoči motorja s hojo vzdolž vozila;

6.2.2 parkiranje motornega kolesa na stojalo;

6.2.3 izvedba najmanj dveh manevrov pri nizki hitrosti, vključno z vijuganjem; to naj bi omogočilo oceno izurjenosti pri ravnanju s sklopko v kombinaciji z zavoro, ravnotežja, smeri gledanja ter položaja na motornem kolesu in položaja nog na opori za noge;

6.2.4 izvedba najmanj dveh manevrov pri višji hitrosti, od katerih se en manever izvede v drugi ali tretji prestavi pri hitrosti najmanj 30 km/h in en manever z izogibanjem oviri pri hitrosti najmanj 50 km/h; to naj bi omogočilo, da se v položaju na motornem kolesu ocenijo smer gledanja, ravnotežje, tehnika krmiljenja in tehnika prestavljanja;

6.2.5 zaviranje: izvedeta se najmanj dve vaji zaviranja, vključno z zavoro v sili pri najmanjši hitrosti 50 km/h; to naj bi omogočilo oceno izurjenosti pri ravnanju s sprednjo in zadnjo zavoro, smeri gledanja in voznikovega položaja na motornem kolesu.

Posebni manevri, navedeni pod točkami 6.2.3 do 6.2.5, morajo biti izvedeni najpozneje pet let po začetku veljavnosti te direktive.

6.3 Vedenje v prometu

Kandidati morajo v normalnih prometnih razmerah izvesti vse naslednje vaje popolnoma varno in ob upoštevanju vseh potrebnih varnostnih ukrepov:

6.3.1 odpeljati: po parkiranju, po ustavitvi v prometu; izhod iz voznega pasu;

6.3.2 vožnja po ravnih cestah, srečanje z nasproti vozečimi vozili, vključno z vožnjo na ozkih mestih;

6.3.3 vožnja v ovinkih;

6.3.4 križišča: približevanje in prečkanje križišč in razcepov;

6.3.5 spreminjanje smeri: levo in desno zavijanje, spreminjanje pasu;

6.3.6 približevanje avtocestam ali podobnim cestam/izhod z njih (če obstajajo): vključevanje iz pospeševalnega pasu, zapuščanje po pasu za zniževanje hitrosti;

6.3.7 prehitevanje/srečevanje: prehitevanje drugih vozil (če je mogoče); vožnja vzdolž ovir, npr. parkiranih avtomobilov; druga vozila prehitevajo (če je primerno);

6.3.8 posebne cestne značilnosti (če so na voljo): krožni promet, prečkanje železniške proge; postaje tramvaja/avtobusa; prehodi za pešce; vožnja navzgor/navzdol po dolgih klancih;

6.3.9 izvedba varnostnih ukrepov ob izstopu iz vozila.

7. **Preskus spretnosti in vedenja za kategorije B, B1 in B+E**

7.1 Priprava in tehnični pregled vozila ob upoštevanju prometne varnosti

Kandidati morajo pokazati, da so sposobni priprave na varno vožnjo, z izpolnitvijo naslednjih zahtev:

7.1.1 ustrezno prilagodijo sedež, da voznik pravilno sedi;

7.1.2 prilagodijo vzvratna ogledala, varnostne pasove in naslonjala za glavo (če so na voljo);

7.1.3 preverijo, ali so vrata zaprta;

7.1.4 naključno preverijo stanje pnevmatik, krmiljenja, zavor, tekočine (npr. motorno olje, hladilna tekočina, tekočina za pranje avtomobilskih stekel), luči, odsevnikov, smernih kazalcev in zvočne opozorilne naprave;

7.1.5 preverijo varnostne dejavnike v zvezi z natovarjanjem vozila: karoserija, ponjave, tovorna vrata, zaklepanje kabine, način natovarjanja, zavarovanje tovora (samo kategorija B+E);

7.1.6 preverijo mehanizem sklopke, zavore in električne stike (samo kategorija B+E).

7.2 Kategoriji B in B1: preskus posebnih manevrov ob upoštevanju prometne varnosti

Preskusi se izbor naslednjih manevrov (najmanj dva manevra za štiri točke, vključno z enim v vzvratni prestavi):

7.2.1 vožnja nazaj v ravni smeri ali vožnja nazaj desno ali levo okrog vogala, držeč se pravega prometnega pasu;

7.2.2 obračanje vozila z uporabo prestav naprej in nazaj, da se gleda v nasprotno smer;

7.2.3 parkiranje vozila in zapuščanje parkirnega prostora (vzporedno, poševno ali pod pravim kotom, naprej ali vzvratno, na ravnem, navkreber ali navzdol);

7.2.4 natančno zaviranje do zaustavitve; izvedba zaustavitve v sili je neobvezna.

7.3 Kategorija B+E: preskus posebnih manevrov ob upoštevanju cestne varnosti

7.3.1 Priklapljanje in odklapljanje ali odklapljanje in ponovno priklapljanje priklopnika na motorno vozilo; manever mora vključevati vlečno vozilo, ki je parkirano vzdolž priklopnika (tj. ne v eni liniji);

7.3.2 vožnja nazaj vzdolž ovinka, linija tega ovinka je prepuščena presoji držav članic;

7.3.3 varno parkiranje za natovarjanje/raztovarjanje.

7.4 Vedenje v prometu

Kandidati morajo v normalnih prometnih razmerah izvesti vse naslednje vaje popolnoma varno in ob upoštevanju vseh potrebnih varnostnih ukrepov:

7.4.1 odpeljati: po parkiranju, po ustavitvi v prometu; izhod iz voznega pasu;

7.4.2 vožnja po ravnih cestah; srečanje z nasproti vozečimi vozili, vključno z vožnjo na ozkih mestih;

7.4.3 vožnja v ovinkih;

7.4.4 križišča: približevanje in prečkanje križišč in razcepov;

7.4.5 spreminjanje smeri: levo in desno zavijanje, spreminjanje pasu;

7.4.6 približevanje avtocestam ali podobnim cestam/izhod z njih (če obstajajo): vključevanje iz pospeševalnega pasu, zapuščanje po pasu za zniževanje hitrosti;

7.4.7 prehitevanje/srečevanje: prehitevanje drugih vozil (če je mogoče); vožnja vzdolž ovir, npr. parkiranih avtomobilov; druga vozila prehitevajo (če je primerno);

7.4.8 posebne cestne značilnosti (če so na voljo): krožni promet, prečkanje železniške proge; postaje tramvaja/avtobusa; prehodi za pešce; vožnja navzgor/navzdol po dolgih klancih;

7.4.9 izvedba varnostnih ukrepov ob izstopu iz vozila.

8. **Preskus spretnosti in vedenja za kategorije C, C+E, C1, C1 +E, D, D+E, D1 in D1+E**

8.1 Priprava in tehnični pregled vozila ob upoštevanju prometne varnosti

Kandidati morajo pokazati, da so sposobni priprave na varno vožnjo, z izpolnitvijo naslednjih zahtev:

8.1.1 ustrezna prilagoditev sedeža, da voznik pravilno sedi;

8.1.2 prilagoditev vzvratnega ogledala, varnostnih pasov in naslonjala za glavo (če so na voljo);

8.1.3 naključni pregled stanja pnevmatik, krmiljenja, zavor, luči, odsevnikov, smernih kazalcev in zvočne opozorilne naprave;

8.1.4 preverjanje servo sistemov zaviranja in krmiljenja; preverjanje stanja koles, kolesnih matic, blatnikov, vetrobranskega stekla, oken in brisalcev, tekočin (npr. motorno olje, hladilna tekočina, tekočina za pranje avtomobilskih šip); preverjanje in uporaba armaturne plošče z instrumenti, vključno s tahografom, kakor je opredeljeno v Uredbi (EGS) št. 3821/85;

8.1.5 preverjanje zračnega tlaka, posode za zrak in vzmetenja;

8.1.6 preverjanje varnostnih dejavnikov, povezanih z natovarjanjem vozila: karoserija, ponjave, vrata priklopnika, nakladalni mehanizem (če je na voljo), zaklepanje kabine (če je na voljo), način natovarjanja, zavarovanje tovora (samo kategorije C, C+E, C1, C1+E);

8.1.7 preverjanje mehanizma sklopke, zavor in električnih stikov (samo kategorije C+E, C1 +E, D+E, D1+E);

8.1.8 sposobnost izvajanja posebnih varnostnih ukrepov glede vozila; pregledovanje karoserije, servisnih vrat, izhodov v sili, opreme za prvo pomoč, gasilnih aparatov in druge varnostne opreme (samo kategorije D, D+E, D1, D1+E);

8.1.9 branje avtomobilske karte, načrtovanje poti, vključno z uporabo elektronskih navigacijskih sistemov (neobvezno).

8.2 Preskus posebnih manevrov ob upoštevanju prometne varnosti

8.2.1 Priklapljanje in odklapljanje ali odklapljanje in ponovno priklapljanje priklopnika na motorno vozilo; manever mora vključevati vlečno vozilo, ki je parkirano vzdolž priklopnika (tj. ne v eni liniji) (samo kategorije C+E, C1 +E, D+E, D1+E);

8.2.2 vožnja nazaj vzdolž ovinka, linija tega ovinka je prepuščena presoji držav članic;

8.2.3 varno parkiranje za natovarjanje/raztovarjanje na nakladalni rampi/platformi ali podobni napravi (samo kategorije C, C+E, C1, C1+E);

8.2.4 parkiranje, da je potnikom omogočen varen vstop ali izstop iz avtobusa (samo kategorije D, D+E, D1, D1+E).

8.3 Vedenje v prometu

Kandidati morajo v normalnih prometnih razmerah izvesti vse naslednje vaje popolnoma varno in ob upoštevanju vseh potrebnih varnostnih ukrepov:

8.3.1 odpeljati: po parkiranju, po ustavitvi v prometu, izhod iz voznega pasu;

8.3.2 vožnja po ravnih cestah, srečanje z nasproti vozečimi vozili, vključno z vožnjo na ozkih mestih;

8.3.3 vožnja v ovinkih;

8.3.4 križišča: približevanje in prečkanje križišč in razcepov;

8.3.5 spreminjanje smeri: levo in desno zavijanje; spreminjanje pasu;

8.3.6 približevanje/izhod z avtocest ali podobnih cest (če obstajajo): vključevanje iz pospeševalnega pasu, zapuščanje po pasu za zniževanje hitrosti;

8.3.7 prehitevanje/srečevanje: prehitevanje drugih vozil (če je mogoče); vožnja vzdolž ovir, npr. parkiranih avtomobilov; druga vozila prehitevajo (če je primerno);

8.3.8 posebne cestne značilnosti (če obstajajo): krožni promet, prečkanje železniške proge; postaje tramvaja/avtobusa; prehodi za pešce; vožnja navzgor/navzdol po dolgih klancih;

8.3.9 izvedba potrebnih varnostnih ukrepov ob izstopu iz vozila.

9. **Ocenjevanje testa spretnosti in vedenja**

9.1 Ocena vsake od zgoraj navedenih voznih situacij mora izkazovati stopnjo spretnosti, s katero kandidat upravlja vozilo, in njegovo prikazano sposobnost za popolnoma varno vožnjo v prometu. Član izpitne komisije se mora med celotnim preskusom počutiti varno. Napake pri vožnji ali nevarno ravnanje, ki neposredno ogroža varnost testnega vozila, njegovih potnikov ali drugih udeležencev v cestnem prometu, se kaznuje s padcem na izpitu, ne glede na to, ali mora član izpitne komisije ali spremljajoča oseba posredovati. Vendar lahko član izpitne komisije prosto odloči, ali naj se preskus spretnosti in vedenja opravi do konca.

Člani izpitne komisije morajo biti usposobljeni, da pravilno ocenijo kandidatovo sposobnost za varno vožnjo. Delo članov izpitne komisije mora spremljati in nadzorovati telo, ki ga pooblasti država članica, da se zagotovi pravilno in dosledno ocenjevanje napak v skladu z merili iz te priloge.

9.2 Člani izpitne komisije med ocenjevanjem posvečajo posebno pozornost dejstvu, ali kandidat vozi obrambno in obzirno. To naj bi izkazoval celotni slog vožnje in član izpitne komisije naj bi ga upošteval pri celotni oceni kandidata. Vključuje prilagojeno in odločno (varno) vožnjo z upoštevanjem razmer na cesti in vremenskih razmer, drugega prometa, interesov drugih udeležencev v cestnem prometu (zlasti občutljivejših) in predvidevanje.

9.3 Član izpitne komisije bo nadalje ocenil, ali kandidat:

9.3.1 nadzoruje vozilo; upošteva: pravilno uporabo varnostnih pasov, vzvratnih ogledal, naslonjal za glavo, sedeža; pravilno uporabo luči in druge opreme; pravilno uporabo sklopke, menjalnika, stopalke za plin, zavornega sistema (vključno s tretjim zavornim sistemom, če je na voljo), krmiljenja; nadzoruje vozilo v različnih okoliščinah, pri različnih hitrostih; stabilnost na cesti, težo in dimenzije ter lastnosti vozila; težo in vrsto tovora (samo kategorije B+E, C, C+E, C1, C1+E, D+E, D1+E); udobje potnikov (samo kategorije D, D+E, D1, D1+E) (nobenega hitrega pospeševanja, gladka vožnja brez sunkovitega zaviranja);

9.3.2 vozi ekonomično in prijazno do okolja, z upoštevanjem vrtljajev na minuto, s prestavljanjem, zaviranjem in pospeševanjem (samo kategorije B+E, C, C+E, C1, C1+E, D, D+E, D1, D1+E);

9.3.3 opazovanje: opazovanje vseh strani; pravilna uporaba ogledal; spremljanje na daljni, srednji in bližnji razdalji;

9.3.4 prednost/umikanje: prednost na križiščih, vozliščih in razcepih; umikanje ob drugih situacijah (npr. spreminjanje smeri, zamenjava pasu, posebni manevri);

9.3.5 pravilna postavitev na cesti: pravilna postavitev na cesti, v pasovih, krožnih križiščih, ovinkih, ob upoštevanju vrste in lastnosti vozila; poprejšnja postavitev;

9.3.6 držanje razdalje: držanje ustrezne razdalje spredaj in s strani; držanje ustrezne razdalje od drugih udeležencev v cestnem prometu;

9.3.7 hitrost: ne presega najvišje dovoljene hitrosti; prilagaja hitrost vremenskim razmeram/razmeram na cesti, in kjer je to mogoče, nacionalni omejitvi hitrosti; vozi s takšno hitrostjo, da je mogoče ustavljanje znotraj razdalje vidne in proste ceste; prilagaja hitrost splošni hitrosti iste vrste udeležencev v cestnem prometu;

9.3.8 semaforji, prometni znaki in druge označbe: pravilno ravnanje ob semaforju; uboganje navodil prometnih redarjev; pravilno ravnanje ob prometnih znakih (prepovedi ali zapovedi); ustrezno upoštevanje cestnih oznak;

9.3.9 signaliziranje: po potrebi ustrezno in pravočasno dajanje znakov; pravilno nakazovanje smeri; ustrezno ravnanje glede na vse znake drugih udeležencev v cestnem prometu;

9.3.10 zaviranje in ustavljanje: pravočasno zmanjšanje hitrosti, zaviranje ali ustavljanje glede na okoliščine; predvidevanje, uporabljanje različnih zavornih sistemov (samo za kategorije C, C+E, D, D+E); uporabljanje drugih sistemov za zmanjšanje hitrosti, razen zavor (samo za kategorije C, C+E, D, D+E).

10. **Trajanje preskusa**

Trajanje preskusa in prevožena razdalja morata zadostovati za oceno spretnosti in vedenja, določenega v odstavku B te priloge. V nobenem primeru vožnja ne sme trajati manj kakor 25 minut za kategorije A, A1, B, B1 in B+E in 45 minut za druge kategorije. To ne vključuje časa za sprejem kandidata, pripravo vozila, tehnični pregled vozila ob upoštevanju cestnoprometne varnosti, posebne manevre in oznanilo rezultata praktičnega preskusa.

11. **Lokacija preizkusa**

Del preskusa za oceno posebnih manevrov se lahko izvede na posebnem preskusnem poligonu. Po možnosti se mora del preskusa za oceno vedenja v prometu izvesti na cestah zunaj pozidanih območij, na hitrih cestah in avtocestah (ali podobnih), pa tudi na vseh vrstah mestnih ulic (stanovanjska območja, območja z omejeno hitrostjo 30 in 50 km/h, mestne hitre ceste), ki naj bi pomenile različne stopnje težavnosti, s katerimi se bodo srečevali vozniki. Zaželeno je, da se preskus izvaja v različnih gostotah prometa. Čas, porabljen na cesti, mora biti porabljen optimalno, da se kandidat oceni v vseh različnih prometnih območjih, na katere lahko naleti, s posebnim poudarkom na spreminjanju med temi območji.

II. ZNANJE, SPRETNOST IN VEDENJE ZA VOŽNJO Z VOZILOM NA MOTORNI POGON

Vozniki vseh vozil na motorni pogon morajo v vsakem trenutku imeti znanje, spretnosti in vedenje, kakor je opisano v točkah od 1 do 9 zgoraj, da bodo sposobni:

— prepoznati nevarnosti v prometu in oceniti njihovo resnost;

— zadostno obvladati svoje vozilo, da ne bodo ustvarjali nevarnih situacij in se bodo ob morebitni takšni situaciji ustrezno odzivali;

— upoštevati cestnoprometne predpise in zlasti tiste, ki so namenjeni preprečevanju prometnih nesreč in vzdrževanju tekočega prometa;

— prepoznati kakršne koli pomembne tehnične napake na svojih vozilih, zlasti takšne, ki ogrožajo varnost, in jih ustrezno odpraviti;

— upoštevati vse dejavnike, ki vplivajo na vedenje med vožnjo (npr. alkohol, utrujenost, slab vid itd.), tako da bi bili popolnoma sposobni uporabljati vse spretnosti, potrebne za varno vožnjo;

— pomagati zagotoviti varnost vseh udeležencev v cestnem prometu, zlasti najšibkejših in najbolj izpostavljenih, s primernim upoštevanjem drugih.

Države članice lahko uveljavijo ustrezne ukrepe, da zagotovijo voznikom, ki so izgubili znanje, spretnosti in ne znajo ravnati, kakor je opisano v točkah od 1 do 9, ponovno osvojitev tega znanja in spretnosti ter vnaprejšnje izkazovanje ravnanja, kakršno je potrebno za vožnjo motornega vozila.“